

Forfatter: Grundtvig, N. F. S.

Titel: Danskeren 1

Citation: Grundtvig, N. F. S.: "Danskeren 1", i Grundtvig, N. F. S.: *Grundtvigs værker*, Faculty of Arts, Aarhus University, s. 224. Onlineudgave fra Grundtvigs Værker: https://tekster.kb.dk/text/gv-1848_941-txt-shoot-idm9248.pdf (tilgået 01. august 2024)

Anvendt udgave: Grundtvigs værker

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. Du kan kopiere, ændre, distribuere og fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs CC0-erklæringen](#)

Danskeren.

Et Ugeblad.

1848. Onsdagen den 28de Juni. Nr. 15.

Den Danske, den Tydske og den Franske Sag.

VII.

Døer *Selvhave*, da findes *aldrig hendes Mage*. Det er et af de saakaldte *Peer Lolles* Ordsprog, der vel, med saameget andet Gammel-Dansk, er gaaet af Moden, men maa dog sagtens *hos os* ligesaa godt kunne komme i Moden igien, som det er timedes saa meget Gammel-Tydske og Gammel-Fransk, ja især *Gammel-Latinsk* og *Gammel-Ægyptisk*, som vi ordenlig har gravet op med vore Negle og gjort megen Stads ad, *just fordi* det var *ældgammelt* og mosgroet, *dødt* og magtesløst. Det er jo desuden vort gamle Mundhæl, at hvem der har lange Negle, vil nok grave *sin Oldemoder* op, og det skulde fremfor alt vi *Bogorme* stadig have for Øie, saa, da det nu engang er vor Lyst og vor Lodd at ligge og gnave paa Ord og grave i Bøger, vi dog gravede noget op, som i sin Tid havde været noget værd for skikkelige Folk, og gnavede Rusten af noget, som var 226værd at see paa endnu. Begge Dele er nu aabenbar Tilfældet med vore *Oldefædres* og *Oldemødres* Ordsprog og Mundhæl, for de gik i sin Tid imellem Folk som *rede Penge*, og mange af dem er ligesom Guld og Sølv og Ædelstene, der godt kan taale at gjemmes, om det saa var i tusind Aar, og kan, efterat have ligget tusind Aar i Jorden, med lidt Uleilighed gives samme Glands igien, som de havde i gamle Dage.

Men da man, som *Tydskerne*, aldrig kommer vidt, naar man vil tage Alting med, baade hvad man finder og hvad man møder underveis, saa vil jeg, paa *Fransk*, bryde overtvært med den Bemærkning, at i det gamle Ordsprog: døer *Selvhave*, da findes *aldrig hendes Mage*, der er aabenbar et naragtigt *Ordspil* med i Spillet, for da vi paa *brede* Dansk udtaler "*Mage* og *Mave*" omtrent eens, saa har det lydt, som om *Selvhave*s *Mave* blev reent borte, naar hun døde. Hovedsagen paa *Dansk* er imidlertid den, at skiøndt "*Selvhave*" er hvad man kalder et *selvgjort* Ord, er det dog saa godt gjort, at vi strax seer, *hvad* det skal betyde, og at skiøndt Ordsproget er gaaet af Mode, bliver det dog sandt til Verdens Ende, at hvad man *ikke selv har*, det maa man lede om og har tit ondt ved at finde, og findes aldrig saa godt til *Hverdagsbrug*, da det kun er *Tyvene*, der tager ligesaa frit til *Andres*, som til deres eget, og der immer, paa en eller anden Maade, kommer en 227*Regnskabs-Dag*, da det giælder om, *hvad* der er *ens eget*.

Dette gamle Ordsprog vilde jeg derfor raade alle *Danskere* at tage op igien, men da det *Brede* ikke længer falder os saa godt i Munden, og *Rimelighed* dog i alle Maader er det bedste, saa foreslaaer jeg, at vi herefter skulde sige: døer *Selvhave*, da gaaer alting af Lave; thi saaledes veed vi nok, *Ledet* kom af *Lave*, søndernede, da vi ikke længer *selv havde* Nøglen til det, saa der mylrede ikke blot *Tydskere* ind i svære Mængde, men *Danskheden* blev kiørt ud som Feieskarn og smidt paa Møddingen. *Selv* at *have* og virkelig *besidde* sit Fæderneland, det er da *Hoved-Sagen* for ethvert *Folk*, thi her er det ikke nok, som det lød i gamle Dage, at naar *Selvhave* døer, findes *aldrig hendes Mage*, men naar *Selvhave* blot ligger tilsengs, saa de Fremmede gaaer over alting, da gaaer alting af Lave, og ligesom vi nok veed, det er altid i et ordenligt Huus "*vor Moder*" som gaaer med *Nøglerne*, saaledes er *Modersmaalet* ogsaa Hovednøglen til alting i et Land, og naar den Hoved-Nøgel er i de *Fremmedes* Haand, naar *Modersmaalet* er i *deres Vold*, da er et Folk aldrig *sikker* paa, hvad de har eller ikke har. Naar derfor den *Danske Sag* virkelig skal vindes, da er det ingenlunde nok, skiøndt det nødvendig hører til, i *Slesvig* paa en skikkelig Maade at *slaae* saamange 228*Tydskere ihjel* som mueligt, men vi maae uden al Barmhertighed *slaae Tydsken ihjel* overalt hvor vi finder den i *Danmark*, om det saa var i vor egen *Mund* og i vort eget *Hjerte*, for, skiøndt *Tydsken* baade hjemme og i andre Lande finder sig godt i at *trælle*, og har ordenlig Roes paa sig for at være tro som en Hund og at slide som et Bæst,

saa er det dog anderledes med den i *Danmark*, dels fordi vi ikke nænner at behandle flittige Arbeidere som *Trælle*, og dels fordi *Tydsken*, som alt det *Trælbaarne*, er igunden *herskesyg*, saa hvor den ikke selv har *Trællekaar*, der faaer det *Føielige* dem, og skal ikke andet sige end at *Tydsken* er en *stræng Herre*.

Saaledes *aandelig* at slaae *Tydsken* ihjel *herinde*, saa vi langt fra, som hidtil, i topmaalt Daarskab at *kræve Tydsk* til nogensomhelst *Dansk Bestilling*, eller taale et eneste *Tydske Ord* paa den *Danske Rigsdag*, i Regelen aldrig vilde lukke vor Mund op paa *Tydske herhjemme*, eller taale i vort *eget Land* at tiltales paa *Tydske*, det veed jeg nok, *Kiøbenhavnerne* sædvanlig anseer ikke blot for *rædsomt*, men for *daarekistegalt*; men det er dog slet ikke andet end en *nødvendig* Opoffrelse af den *Tydske "Gribsmutter"* for at redde den *Danske "Selvhaves"* vor egen søde *Moders Liv*, og man behøver jo kun at have reist *udenlands*, hvad ingen *229* gjør meer end *Kiøbenhavnerne*, for at vide, det er Skik i alle *andre* Lande, at de *Fremmede* snakker de *Indfødte* efter Munden og siger Tak til, naar de bliver forstaaede. Vil man sige, at *Danmark*, som et *lille Land*, ikke kan gjøre de samme Fordringer til *Fremmede*, som et *stort*, da er det saa *falsk* en Beskedenhed, at derefter skulde *Danmark* for længe siden have opgivet hele sin *Frihed* og *Selvstændighed*, og mærkeligt er det, at *Kiøbenhavnerne*, der jo netop er berømte for deres *Nordiske Sympathier*, her kan glemme, at i *sproglig* Henseende *Danmark* dog ligesaa lidt som *Holsteen* staaer alene, og at de *tre Nordiske Riger* dog vel har Ret til at kræve samme Opmærksomhed af *de Fremmede*, der vil gjæste dem, som de otte og tredive *Tydske Herskaber*. Desuden er det her ikke engang *saameget* Spørgsmaalet, hvad vi vil kræve af *de Fremmede*, som hvad vi hidtil, enten af den usleste *Trældomsfrygt*, eller i den yderste *Forblindelse*, har *krævet* af os selv og *vore egne*, i det vi *krævede Tydsk*, som et *Vilkaar* for at ansees for noget og blive til noget i *Danmark*, og det maa dog *nødvendig* slaae *Kiøbenhavnerne*, at det var ikke blot uhyre *latterligt*, men maa lægges af, naar vi ikke enten vil lade *Tydsken* raade over os, eller staae for al Verden som *oprørske Trælle*, der slaaes med *vor Herre!*

230Jeg veed det jo nok, det er ikke nær saameget den *Tydske "Sprækkenop"* som den *Tydske Læsning* og den *Tydske Grammatik*, *Kiøbenhavnerne* mener er ethvert *dannet Menneske*, følgelig ogsaa alle *oplyste Dannemænd*, uundværlige, saa jeg faaer vel trøste dem med, at da *Sproget* er *dødt* i alle *Bøger* og *opløst* i alle *Grammatiker*, som er *Sprog-Gravene*, saa kan man godt læse *Tydske Bøger* og lære *Tydske Grammatiker udenad*, fordi man ikke fører eller taaler *Tydske Snak* i sit Huus, ligesom man godt kan beundre *døde Tydskere* og gjøre *Pillegrimsreiser* til deres *Grave*, fordi man slaar alle de *levende Tydskere* ihjel, som jager paa *Danskernes* Enemærker. Men naar *Kiøbenhavnerne* hører, at den *Tydske Læsning* og den *Tydske Grammatiks* Udenadslæren, med tilhørende *Tydske Stileøvelser*, dog i *Danmark* herefter maa være en aldeles *fri Sag*, som Regieringen paa ingen muelig Maade kræver enten af sine *geistlige* eller *verdslige* Embedsmænd, endsige da af sine *Krigsmænd*, *Skovridere* og *Landsbyskoleholdere*, ja, som *ingen ægte Dannemand* vil lokke eller tvinge sine Børn eller taale, at de lokkes eller tvinges til, da vil de sagtens finde Trøsten noget fattig, da Erfaring synes at have lært, at *Danskerne*, naar de er kommet til *Skiels-Alder*, og maae raade dem selv, sjelden eller aldrig forsluger sig paa *Tydske Bøger* og allermindst paa *231Tydske Grammatiker*. Men *Kiøbenhavnerne* maae jo dog skamme sig for, hvad det har at betyde med deres *Frisindighed* og deres Kamp for *Folke-Selvstændigheden* (*Folke-Suveræniteten*), naar de ikke engang vil lade *Aandens Verden*, som de *ikke kan* beherske, være *fri*, og naar de ikke engang vil lade *Folket* selv raade for sin egen *Boglæsning*, skjøndt al Erfaring lærer, at her gjælder klarlig Ordsproget: man kan vel nøde et Faar til Vands, men ikke nøde det til at drikke.

Men skulde da herefter de *stakkels Danske Børn* ikke lære andet end *Dansk*, og skulde man selv hvert Øieblik støde paa *Præster*, *Dommere*, vel endog paa *Professorer*, der *ikke kunde Tydsk?*

Hvad de *stakkels Danske Børn* angaaer, da skulde man have *staklet* dem itide, mens de *ikke* engang lærde *Dansk*, saa det duede eller klækkede, og var da frie nok for at lære nogetsomhelst andet *tilgavns*, hvormeget man end proppede i dem, eller hvorfor *stakler* man ikke ligesaavel de *Tydske*, de *Franske* og de *Engelske Børn*, fordi de *ikke lærer Dansk*, og lære *sædvanlig* intet andet Sprog end *deres Modersmaal!* Enten maa man jo igunden have den *Tydske Tro*, at hverken *Dansk* eller *Nordisk* i det Hele er et eget *menneskeligt Tungemaal*, hvormed et Folk kan behjælpe sig, *ligesaa* godt som *Tydskere*, *Franskmænd* og *Engelsk232mænd* med *deres*, eller man *modsiger* sig selv i samme Aandedræt, og paastaaer, iblandt andet, at de *Danske Damer*, selv om de kan *Fransk*, er dog høilig at beklage, naar de *ikke kan Tydsk!*

Hvad dernæst de *Danske Præster*, *Dommere* og selv *Professorer* angaaer, som *Kiøbenhavnerne* mener, maatte skamme sig ved *ikke* at kunne *Tydske*, da tør jeg mene, de skulde dog langt snarere skamme sig ved *ikke* at kunne *Dansk*, som duer og som klækker noget, og dog er det i *Regelen* den *nødvendige Følge* af, at *fremmede* Sprog, og især at *Tydske*, ved *deres* Dannelse *ei blot sættes over* Modersmaalet, men *modsættes* Modersmaalet, som *Dannet* modsættes *Raat* og *Barbarisk*, og nu, da alle jo tilstaaer, at *Folket* skal *raade*, saa maa jo eet af to skee: enten maa *Folket fortydskes* eller vi, som skal tale hvad *Folket* gider hørt og skrive hvad de gider læst, *vi maae fordanskes*. Med eet Ord saa godt som fireogtyve: enten maa *Tydsken indføres i alle Danske Skoler*, som forleden i det *Slesvigske*, eller *Tydsken* maa *udføres*, kiøres ud, af dem *alle*, thi den *Middelvej*, at *fortydske alle Talere* og *Skrivere i Danmark*, mens alle de, der kun skal være *Tilhørere* og *Læsere*, skal blive ved at være *Danske*, den er dog alt for mageløs baade *latterlig* og *sørgelig* til et Øieblik længer at følges, da *Følgen* jo *nødvendig* maatte blive *opblæst 233Tomhed* paa den ene og tyk *Fæiskhed* paa den anden Side. *Skal* der altsaa blive ved at være et *Dansk Folk*, der *ikke* gjør sin *nordiske* og *menneskelige*

Art og Byrd uslukkelig Skam, da maae vi alle spytte ad den *ramtydske*, ærerørige og utaaelige Beskyldning, at man ikke fuldt saa godt paa *Dansk* som paa *Tydsck* kan blive en *dannet* og *oplyst* Mand, til i *hvilkenomhelst* Stilling baade at tjene og ære *sit Folk* og *sit Fæderneland*, og jeg tør endnu godt lægge til, at selv, hvor det ret egenlig gjælder om grundig og udbredt *Sprog-Kundskab*, som hos en Professor i *Verdens-Historien*, kan en *Dansker* blive langt dygtigere *uden* at kunne *Tydsck*, end en *Tydscker* kan *uden* at kunne *Dansk*, fordi der i *Danmarks* og vort *Nordens* Aand og Tungemaal, Poesi og Historie, er langt mere *eiendommelig* Stort og Godt, end i hele *Tydscklands*, der kun "lever af Vrag" og er blevet "rig af Rov".

Det *Sidste* er, som sagt, kun *mit* Tillæg, paa eget Ansvar, og man seer let, at denne *videnskabelige* *Paastand* maa staae eller falde med mit gamle Omkvæd, at *vort Norden* baade har havt og vil faae langt mere at betyde i *Menneske-Slægten* det store *Levnetsløb* end *Tydsckland* med alle sine Snese Høiskoler, Millioner Indbyggere og *utallige* *Bøger*, men det *Første*, at *Tydscken* maa *udelukkes* af *alle* de *Danske Skoler*, som holdes *234* paa *offenlig Bekostning*, og at man herefter kun med aabenbar *udansk* Sindelag kan lade sine *Børn* lære *Tydsck*, det er en reen Regning, der staaer eller falder med *Danskheden* og *Danmarks Rige*. Det har heller ingen Nød, at jo den nærværende Krig, hvorunder *Tydsckerne* baade aabenlydt siger og aabenlyst viser, at kun *Danmarks* og *Danskhedens Undergang* kan tilfredstille dem, vil baade hos de *Danske Børn* og den *Danske Folkemængde* føde Had til *Tydsckerne* og *Modbydelighed* for *alt Tydsck*, saa det gjælder kun om, at vi som føre Ordet og Pennen, ei vil bekæmpe dette *Had* og denne *Modbydelighed* som Laster og Fordomme, men opelske og nære dem som uadskillelige fra de *Danske Hoveddyder*, som er *Danskhed* og *Fædernelands-Kierlighed*. Her vil man jo, især imod mig, som christelig *Præst*, med meget *Skin* gjøre gjældende, at dette *Tydsckerhad* er *uchristeligt*, men dertil svarer jeg, at vort Forhold til *Christendommen* er en Samvittigheds-Sag for os, *hver især*, som *Trediemand* slet ikke har Lov til at blande sig i, men at vort Forhold til *Danskhedens* og til *Danmarks* uforsonlige *Fiender* er en *Folke-Sag*, som vi alle skylder *Danmark* Regnskab for, og vi skal enten frasige os den *Danske Indfødsret*, med alt hvad deraf følger, eller vi skal erklære *Danmarks* og *Danskhedens* uforsonlige *Fiender* *235* Krig paa Liv og Død. Kan man vise mig, at *Tydscken* og *Tydsckheden* ikke hører til *Danskens* og *Danskhedens* uforsonlige *Fiender*, da falder *Hadet* bort af sig selv, men kan man ikke det, men maa indrømme, at skjøndt *Tydscken* og *Tydsckheden* paa sine *egne* *Enemærker* ei har det mindste at frygte af *Dansken* og *Danskheden*, saa *hade* *Tydsckerne* dem dog *uforskyldt*, da faaer man vel ogsaa at tillade os, som paa vore *Enemærker* har *alt* at frygte af *Tydscken* og *Tydsckheden*, at vi til *Nødværge* *hade* dem igjen.

Hvor *læmpelig* jeg ønsker *Tydscken* og *Tydsckerne* behandlede selv i *Grændselandet*, hvor de har gjort os al muelig Ulykke, og føre nu Krig for at *udrydde* vort *Modersmaal* og skammelig *lemlæste* det *Danske Folk*, det har jeg nylig viist, og at jeg ikke for nogen Priis vil tillade *Tydsckerne* i *Fred* at *undergrave* den *Grænsevold*, de ei med Krig kan kuldkastrere, eller i *Længden* at *udpidske* og *udpine* det *Folkeliv*, de ikke med eet kan afskiære, det tør jeg godt være bekjendt for Gud og al Verden!

Dette er nu den *folkelige* Forklaring af det sande Ordsprog, at dør *Selvhave*, da gaaer Alting af *Lave*, men der er ogsaa en *borgerlig* Forklaring deraf, som jeg maa indskærpe mine kiære Landsmænd, og ligesom vi hist mødte *Tydsckeren*, som vi, for *Selvhaves* Skyld, maae slaaes med til Dommedag, saaledes møde vi her *Franskmanden*, hvis *Vin* og *236* Vittighed vi maae tage os iagt for, hvor det gjælder *Selvhave*, baade indvendig og udvendig.

Den *indvendige* *Selvhave*, som har alle *Fem* samlede, veed vi nok, maa tages iagt for *Vinen*, men den maa tages dobbelt iagt for enhver *Ruus*, der varer meer end *een* Nat, og den *udvendige* *Selvhave*, som er hvad vi kalder *Eiendoms-Retten*, har naturligviis ikke blot alle *Tyve* og *Røvere* af Haandværk, men ogsaa de fleste *Dovnere*, *Dobblere*, *Drukkenbolte*, og nuomstunder en heel Deel *blødhjertede Sværmere*, imod sig, saa den vilde nu alle vegne blive overvældet, dersom ikke daglig Erfaring lærde, at *Eiendoms-Retten* ikke blot er det *Borgerlige Selskabs Grundlov*, men ogsaa dets *Grundvold*, saa naar den tages bort, synker hele Bygningen i Grus.

Modsætningen af de *faa* Rige og de *mange* Fattige er, om end ikke alle vegne lige stor og skiærende, saa dog alle vegne stor nok til i vore *selvraadige* Dage at sætte *Eiendoms-Retten* i Livsfare, da det for den *overfladelige* Betragtning er en smal Sag at raade Bod paa den oprørende Ulighed, ved at *tage fra* de Rige og *give til* de Fattige; men kan vi ellers blive kloge af *Andres* Skade, da er det en stor Lykke for os, at vi frem for alt i Paris, som alles *Øine* vogte paa, kan klarlig see, at de saakaldte *National-Værksteder*, som vil *sikkre* alle Arbeidere, baade *237* gode og slette, god Fortjeneste, er paa gode Veie til at undergrave alt hvad de ei opsluge, uden dog selv at kunne bestaae! Sagen er nemlig den, at var *alle* *Mennesker*, baade de Fattige og de Rige, *Dydsmonstre*, da var det ingen Sag at skifte og dele *broderlig* imellem dem, men da behøvedes det ikke, thi da havde alt, uden Love og Borgerligt Selskab, jævnet sig selv. Nu derimod, da vi er *alle* *Syndere*, maa det naturligviis blive splittergalt, naar vi *alle* behandles som *Dydsmonstre*, og det af *Folk*, der selv er *Syndere* og tit nogle af de Groveste, saa enhver *Øvrighed*, der vil træde i *Forsynets* Sted og lære Vorherre, hvordan Han *skulde skiftet* Lodd og Lykke, saa det gik ligeligt til, den maa nødvendig ikke blot beskæmme sig selv og begaae himmelraabende Uretfærdighed, men, standses den ikke snart i Farten, gjøre alle baade Rige og Fattige *grændseløs* ulykkelige.

Enhver *klog* og *menneskekiærlig* *Øvrighed* vil derfor lade den *Steen* ligge, som ingen *Haand* kan løfte, og

kun alvorlig stræbe, ved den størst muelige *Nærings-Frihed* og *Eiendoms-Sikkerhed*, at fremme den jævne Velstand og ønskelige Ligevægt, mens den, saavidt mueligt, ved velgjørende Indretninger sørger for *de Børn* og Gamle, Syge og Vanføre, som findes *hjælpeløse* i deres nærmeste Kreds.

Eiendommen maa nemlig være i høi Grad *sikker*, naar de Fleste, som har noget, dermed skal stræbe at sætte Folk i Virksomhed og Næringsvei, da de ellers enten lægge Pengene paa Kistebunden eller seer til at slippe bort, men Kapitalerne maae *ingenlunde* være *saaledes frie*, at de *Rige* dermed kan ødelægge hvad vi kalder de *Utrængte*, som hverken er fattige eller rige, men har deres Udkomme, og kan og bør i ethvert Land være de *talrigste*.

Nærings-Veiene maae altsaa i høi Grad gjøres og holdes *frie*, saa de hverken bindes ved *Laugstvang*, *Bevillings-Klemme* og *Toldforbud*, eller bebyrdes med *Nærings-Skat* og *Fattig-Skat*, eller undergraves af store *Fabriker*, men man maa slet ikke lægge an paa at *sikkre* de *Næringsdrivende* deres Ophold, da man derved kun føder *Dovenskab* og alt Ondt, forgriber sig paa *Eiendommen* og standser den *fri Omsætning*, der, ligesom Blodets fri Omløb i vort Legeme, er Vilkaaret for det Borgerlige Selskabs sunde Tilstand.

Franskmændene vilde derimod, ved den store Revolution, og vil nu igjen *frigjøre* Kapitalerne og *binde* Næringsveiene, *Ingen* give *Sikkerhed*, men *alle Forsørgelses-Ret*, hvoraf Følgen tilsidst maatte blive, at alle sloges om alt, til det var fortæret, og aad saa hverandre.

Man veed det jo nok, at da i denne Verden *ingen Ting* er *fuldkommen*, saa kan heller hverken *Sikkerheden* eller *Friheden* eller nogen *Regel* være det, og det er ingenlunde blot ved *Jernbanerne*, der nu igjen, ligesom ved *Reformationen*, vil løbe endeel med, der, strængt taget, kan kaldes *Indgreb* i *Eiendoms-Retten*, og *alle* Baand paa *Nærings-Veiene* lade sig neppe løse; men det *gjælder* her som altid *derom*, at de, der staaer for Styret, *styre* den *rette* Kaas og ei den *modsatte*, saa enhver er *saa sikker* som mueligt paa hvad han virkelig *besidder*, og enhver kan *saa frit*, som mueligt, søge sin *Næring*, hvor han troer at finde den.

Døer *Selvhave*, da gaaer alting af Lave, og enhver er en *Tyv* i sin *Næring*, det er to gamle Ord, som vore nye *Statsmænd* derfor alvorlig maae lægge paa Hjerter, naar de vil styre lykkelig mellem de to store *Rokkestene* (Symplegadiske Klipper) som spærre Havnen, og i *Danmark*, hvor *Selveiernes* Antal er godt i Tiltagende, og hvor de *store Fabriker* Gud skee Lov! er faa, vil det ikke falde vanskeligt at redde *Selvhaves* Liv, afskaffe al anden *Forsørgelses-Ret* end den indbyrdes mellem Forældre og Børn, og at indføre saa stor en *Nærings-Frihed*, at det kan gaae, som der staaer i *Visen*:

Faa har for meget og Færre for lidt.

Det forstaaer sig selv, at skal saa stort og saa godt et Maal naaes, da maae vore *Statsmænd* tænke paa andet end almindelig *Valgret* og nøiagtig *Stemmetælling*, hvorunder jo baade *Selvhave* kan døe og Alting gaae af Lave og alle Folk sulte ihjel, de maae først og sidst tænke paa *virkelig* Frihed og Lighed og Broderskab, som de *kan* findes, maaskee ikke hos noget af de *store* Folk, men kan sikkert findes, naar de rettelig søges, og voxer, naar de omhyggelig næres og opelskes, hos det *lille Danske* Folk, der har en mageløs Kiærlighed til det *Fredegode* i alle Maader og vil, for at naae og beholde det, gjøre alle *muelige* Opoffrelser.

Til visse Læger.

Enhver, som har en farlig fix Idee,
I Daarekisten, med ham! siger I.
Det er en meget farlig fix Idee,
I Daarekisten med jer! siger vi.